UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vir Apostolicvs seu Vita Et Virtvtes R.P. Alberti Chanowsky è Societate Iesu in Provincia Boëmiae

Tanner, Jan

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput XVI. Quædam supranatura vires Deus videtur per P. Chanovvsky operatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-50633

Visual Library

lore pallido, & fuſco, manibus à chiragra contortis, oculis ſemper fere cælum verſus erectis, vultu ad ſuavem quandam & modeſtiſſimam gravitatē compoſito, vt vel ex primo aſpectu cum Deo plenum appareret, cùm autem cum proximis ageret, ore quodammodo ſubridenti reddebat ſe ſe omnibus amabilem. Barba erat hiſpida & impexa, capillo breviſſimè attonſo, nivis inſtar canus. Obijt 16. Maij ætatis ſexageſimo ſecundo, religionis quadrageſimo ſecundo, Profeſſionis editæ vigeſimo ſecundo.

CAPUT XVI.

Quadam ſupra naturæ vires Deus videtur per P. Chanovvsky operatus.

RETulimus hactenus ſparſim magnam de Sanctitate P. Chanovvsky hominum opinionem, nec non quædam, quæ ſupra naturæ vires Deus per eum videtur operatus: reliqua ejuſmodi hic ad calcem narrations opportunæ exponemus.

Et inprimis illa, quæ de eius amore Crucis ſupra retulimus, prodigio certè carere non potuiſſe videntur, tum ob tantæ abſtinentiæ, tantarumque vigiliarum miraculum; tum ob vires ſenilis & affli-

ctiſſimi corporis, tot tamen doloribus ac laboribus pares tum ob valetudinem manibus ad cælebrandum Miſſæ ſacrificium ſufficientem crebro poſt gravem paroxiſmum chiragræ repente reſtitutam.

Neminimus etiam ſuperius ſacelli D. Adalberto ſacri Dozicium inter & Nepomucum conſtituti, ubi Sanctus ille quondam vitam eremiticam egiſſe putatur. In eo ſaxum quoddam incluſum eſt humo prominens, in quo veſtigia corporis D. Adalberti cubantis quaſi ceræ impreſſa hodieq; videre eſt, quæ venerationis cauſa ſolent homines oſculari, & in eis membra præſertim ægroti, deponere; id quod & P. Albertus faciabat, ipſeque in manu ſcriptis ſuis annotavit, ſe hoc pacto binis vicibus à ſ b i fuiſſe liberatum divinitus.

Fama erat mira quædam cælitus circa ſtatuas illas parvuli IESU ligneas, quas circumferre conſueverat, etiam nonnunquam contigiſſe.

Cũ tẽpore quodã Clatoviæ in domo viduæ dictæ Zebrâckianæ pernoctaret extinctis alibi luminibus, ipſe viduæ ejus cubiculum acceſſit, & oſtio pulſato candelam ſibi accendi poſtulavit: quare filia ejus ad januæ rimas, quid Pater cuperet interrogatura

a(

adijt cum ecce magno Patrem videt lumine circumfuſum ; adeoque Matrem attonita vocat, quæ & ipſa lucem clariſſimam undique circa Patrem cùm aſpexiſſet ; cur ergo lumen tanto lumine corruſcus petere amicè expoſtulavit . ad quæ Pater demum oculis circumductis , altiſſimo cum ſuſpirio receſſit, luce ſcilicet illa cæleſti tunc primum forſitan adverſa , adeoquè pro ea, qua erat profundiſſima humilitate ad id miraculi verecundia ſuffuſus.

Alias ibidem,ſed in domo alia, Virgo quædam nobilis , cum itidem eum , lumen noctu poſtulantē, cæleſti quadā luce circumfuſum videret, candelam ei quantumcunque rogata accendere ſuperſedit donec iterum atque iterum ab alijs tunc præſentibus (qui tamen lucem illam non adverterant) urgeretur ; quamvis manè P. Albertus ullam circa ſe lucem fuiſſe pernegaret.

Atque hoc pacto Colinij prope Kutteubergam narratur etiam olim cæleſtibus ignibus refulſiſſe. Quin & vigiles publici in Civitate Clatovienſi teſtati ſunt ſe ſupra eius cubiculum ſæpius in aëre lumina inſtar candelarum lucentia noctu conſpexiſſe , ſed quandoqe ab alijs dum preces ad

Deum fuderet, viſus eſt toto corpore flãmeus & quaſi in medijs ignibus conſtitutus.

Anno 1640. menſe Octobri venerat duabus horis ante ſolis occaſum in Clatoviense Collegium, in quo noſtris omnibus varias in Miſſiones, & labores Apoſtolicos diſperſis, neminem invenit, præter ſolum Patrem Rectorem Andream Stredonium, qui mox referre ei cæperat adfuiſſe paulò ante in Collegio miſſos pro eo à ſeptem circiter milliaribus equos currumve, ac tubicinem, qui eum ad moribundi cuiuſdam Domini peccata ſua apud nullum Sacerdotem alium deponere volentis, excipiendam exomologeſin deducerent; ſed quia non conſtitiſſet, ubi locorum moraretur, currum eum vacuum remiſſum. Hac finitâ narratione Pater Rector ad edulium aliquod P. Alberto, qui eam totam diem ſine omni cibo ſe ſe egiſſe faſſus fuerat, depromendum, in penum, eo tantisper relicto, ſe confert, ille verò, quaſi cubiculum ſuum interea ingreſſurus repente ſe ſe proripit ex collegio, & ex oculis omnium diſparuit, cùm & ad portas civitatis cuſtodes negarent eum urbe egredientem á ſe fuiſſe viſum. Die ſequenti ex Domini illius ægrotantis domicilio eques

cum

cum literis ad P. Rectorem gratiarũ actorijs adfuit, quibus ſignificabatur pridie ante ſolis occaſum P. Albertum moribundo in tempore adfuiſſe; peccata eius confeſſione expiâſſe, & ad obeundum chriſtiano ritu agonẽ ultimũ conſcientiã eius diſpoſuiſſe:

Atque hoc modo ſæpius deprehenſum eſt eum ex locis procul diſſitis celeritate mirâ in loca alia fuiſſe translatum: nonnunquam etiam ſimul eodem tempore viſum in locis pluribus, vt in Collegio Clatoviæ inter noſtros, & alibi per pagos & oppida diſcurſantem.

Narrant miſſum aliâ vice pro eo à quadam Domina currum ad Clatovienſe Collegium, ut marito ejus ex morbo morti vicino adeſſet: ille aurigam, more ſuo, pauliſper, dum modicum præcederet, morari juſſit. Secutus poſt auriga exiguo temporis ſpatio interjecto magnâ currendi contentione Patrem aſſecutus non eſt: Hic enim ſtatim ab aurigæ digreſſu iterum in greſſu Coellgium eſt, cumque à Domina illa paulò poſt eius ſubſecutus P. Rectori Collegij mortem illius Domini nunciaturus adfuit, & gratias acturus, quod P. Chanovvsky moribundo illi adſtitiſſet: cum tamen computata

deinde tempor ratione, fuerit deprehenſum Dominum illum egiſſe animam, quando Pater ex Collegio exibat, adeoque priùs apud illum fuiſſe, quam currus ad Collegium perveniſſet.

Dum quâdam vice cum P. Ioanne Molitoris Societatis IESU veheretur Clatovia Breznicium, venia à comite petita, ſuo more paululum præceſſit; ſed quantumcunque eum deinde properanter currus perſequeretur, deprehendi non potuit, volâſſeque ab auriga exiſtimatus eſt: nam ubi Breznicium pervenêre, jam P. Albertum inibi, exiſtentem repererunt. Quod tanto majori admiratione dignum videtur quia P. Chanovvsky lentè aliàs ambulare cogebatur, ſæpeque per viam ſubſiſtere ob pedum ſuorum in ea ætate debilitatem.

Nec minus & in vinea ſua laborãtib' ſuccurrebat quandoque Deos modis admirandis, quibus dum converſionem animarum dignatus eſt adjuvare & promovere, oſtendit profectò quantopere ſibi P. Alberti zelus placeret. Ejus rei exempla xx ipſiusmet P. Alberti manuſcriptis huc duximus inſerenda.

Explicuerat in Dominio Kriwoklatenſi P. Chanowsky, dum populum è pago

Krti-

Krtinus dicto ſupplicantium ritu comitaretur in agros, eoſque luſtrali aqua aſpergeret, virtutem talis per Sacerdotem ritè ſacratæ aquæ , & plebem ad eius uſum ac æſtimationem eſt adhortatus anno aliquo poſt milleſimum, ſexcenteſimum vigeſimum à Chriſto nato (certus enim omnino annus ignoratur) affirmabit etiam evenire non raro ut ager ſacrata ejuſmodi aqua pie aſperſus immunis à grandine ſervaretur divinitus etiam tunc, dum vicinos quoſque campos grando depopularetur. Nec mora, vix ſupplicatione illa domum deducta, cælo obduci nubes, ac in piſcina quadam campis eo die ſic aqua ſacra luſtratis proxima tumultus exaudiri immanes. Accurritur in equo à Domino Chriſtophoro Foder viro honeſto ac gravi, Domini illius Oeconomo: qui campis ac ſegetibus circumquaque penitus illæſis denſiſſimam, ac bene grandem grandinem in piſcinam illam magno proruere impetu deprehendit, eoq; nuncio omnes ad laudes Dei qui verborum P. Alberti veritatem dignatus fuerat hoc ſtatim prodigio firmare, dicendas excitavit.

Poſt annum Chriſti nati 1626. Domini Ioannis VVratiſlaw ſubditos in Protisvin

valde in hæreſi ſua obſtinatos cum P. VVenceslao Rauſax ad fidem Catholicam excolebat; ſed nemo Eccleſiæ accedere volebat, niſi prius Domini ſui ex ſorore Neptem eo loci morantem, ſtemmate Czabeli czkianam catholicè ſentire viderent; hanc enim uſque adeo ſciebant ab orthodoxis averſam, ut & omnem ſororis ſuæ iam catholicæ, & Patrui ac Patruelis, reliquorumque operam hactenus luſerit, & Patribus eò adventantibus, Diabolos adventare dixerit ad animas ſeducendas. Deo nihilominus pectus eius ſaxeum tandem emolliente, manus Patri Alberto dedit, eoque ipſo oſtium quodammodo plebi vniverſæ aperuit; ita catervatim reliqui cæpere ad Sanctiſſima Sacramenta convolare. Sed illud fuit admirabile, quod Virgo hæc fidei Catholicæ hactenus planè rudis, ubi primùm lumen cæleſte admiſit in animum populum Sacram exomologeſin acceſſurum cæpit paſſim erudire ipſa de myſterijs veræ Fidei, & inprimis de ijs omnibus, quæ ad Sacramentum pænitentiæ non ſolùm ritè, & integre, ſed & quàm fructuoſiſſimè pijſſimèque obeundum pertinerent, id quod ipſa nunquam didicerat adeoq; catecheſin hanc ſuam poſtea

ſtea Patribus referebat, vt, ſi quid erraſſet emendarent: qui omnia veritati ac Eccleſiæ conſona inveniebant, approbabant, & admirabantur.

Inciderant quodam tempore Cerdones, alijque Cives Clatovienſes plures dum Pilsnam ad nundinas properarent in P. Albertum per prata quæpiam deambulãtem: Deoque ac Deiparæ laudes ad roſarij globulos exſolventẽ: quos ille ad ſe cum vocatos omnes rogauit, paululũ vt gradũ ſiſterent, ac roſarium ſecum precando decurrerent, lucroſas Dei beneficio Pilſnæ nundinas exinde habituri, Alij ergo pijſſimam hanc eius invitationem nihil morati iter ſuum porrò proſecuturi abierunt: alij cum eo ſubſtiterunt preceſque dixerunt non pauculi, ad quos ille ante diſceſſum ſermonem habuit affectu pleniſſimum; quo eos ad virtutum ac Chriſtianorum officiorum ſtudium eſt vehementer adhortatus. tandemque bene precatus omnibus receſſit. Iam ergo deprehenſum poſtea eſt ijs, qui brevem hanc morulam Deo apud P. Albertum dare noluerunt, ſiniſtra omnia in mercatu paſſis, reliquos è nundinis Pilſnenſibus copioſa domum lucra retuliſſe.

Anno à ſalutis noſtræ inſtauratione 1641 dum furor Suecicus Boëmiam atrociſſimè divexerat furorem illum iam iam imminentem declinaturi fugam ex civitate Piseka feria quarta cinerum tribus ante lucem horis Pragam verſus arripuêre comitante P. Alberto currus duo ſupra viginti, multo Gynæcæo, & pretioſa ſupellectile graves, quos duodecim equitum præſidium deducebat, Mox die eàdem duabus à diluculo horis fortis adfuit Piſecæ Suecorum turma, nullàque mora currus illos, de quibus iam erant facti certiores, alacriter inſecuti, atque pagis ac oppidis per viam ſpoliatis eoſdem currus circa oppidum Protivvin ita prætervolarunt, ut tamen ſpatio perquam modico diſſitos non adverterint. Ad ripam ergo uſque Moldavæ fluminis procurrerunt, ubi cùm Pontem prope civitatem Tinam partim deiectum, manumque Cæſarianorum non invalidam Ductore Domino Comite de Broy inueniſſent, retro vnde venerant abierunt, eandem prorſus viam, quam pergebant currus illi, quos tamen nec in reditu deprehenderunt, ita vt illi ad eundem ſemirutum pontem ſalvi & integri omnes necdum à Suecorum abitu horæ quadrante e-

lapſo

lapſo, vnà cum P. Chanovvsky adfuerint miraculo tam felicis caſus attonitis Tinenſibus omnibus civibus æquè ac militibus, ac præ ſtupore concurrentibus, monentibusque vehementer, Deo optimo gratias vt agerent diligentiſſimas, qui eos à manu hoſt u n eâdem cum illis via euntium ac redeuntium intactos modo planò mirabili huc deduxiſſet. *At* quibus P. Alberti Sanctitas erat perſpecta, magis ſortem hanc tã felicem eius apud Deũ meritis adſcribunt etiamnum, dum ſucceſſum illum adhuc referunt magna cum admiratione.

Occultaverat à periculis militum Soror eius Magdalena humi lagenam auro & argento plenam tam ſecretò, vt id Patri humanitus non potuerit innotuiſſe; nihilominus quamprimũ eam poſtea alio in loca vidit, ubi clare retulit, & quidnã occultâſſet.

Eidem graviſſimè propèque lethaliter in pago Konopi decumbenti ex colica dixit, ſe pro ea in templo proximo S. Petri, dicto in Sslivvitz Deo Sacrificium oblaturum: quo peracto, Patreque à Miſſa redeunte, ſtatim illa ſana ſurrexit & valens.

Miſerat illa alias æſtate duas ancillas pyra collectum in hortos, quas ſub veſperum veſpæ ac æſtra aggreſſa tantopere afflixe-

runt,

runt, vt facie tumore inflatâ oculi vix apparerent, planèque tot aculeis venenatis ſauciæ, viderentur de vita periclitari. Solicitæ ob id ſorori ſuæ, melleque ancillas illas illinenti ſupervenit Pater, atque ne perturbaretur, nève eſſet anxia, monebat: ſub quæ ancillas acceſſit ipſe ſuoque hoc acceſſu momento temporis utramque ſanitati plenæ reddidit, quibus mel illud, quo erant illitæ, ne quidem intra dies aliquot ſtatum priſtinum reſtituere potuiſſet.

Multa divinitus prædixit, quorum veritatem eventus probavêre: inter quæ fuit & illud, quòd primis ſtatim Collegij Societatis IESU Clatoviæ initijs, quando Domicilium illud anguſtijs maximis fuit oppreſſum, ſæpiſſimè coram multis vaticinatus eſt ac palam pollicitus Collegium illud eis adhuc viventibus augmenta accepturum maxima, foreque unum ex excellentioribus: quod & contigit, quando Collegio illi in eas redacto miſerias, vt de eo diſſolvendo cogitaretur, ſuccurrit Illuſtriſſima Domina & Lucia Kolovvratiana nata Comitiſſa de Martinitz quinquaginta millia in eius ſubſidium elargita, quibus deinde eius frater Illuſtriſſimus Dominus

Comes

Comes Georgius de Martinitz Boëmiæ Cancellarius decem millia ſuperadjecit.

CAPUT XVII.

Opinio Hominum de P. Chanovvsky.

QVanta verò Sanctitatis ejus per illius partis Boëmiæ civitates arces, pago, & oppida ſuperſit æſtimatio apud omnes, vix eſt dictu credibile: Ita laudes ejus præ dulcedine paſſim commemorant, ita ad primam ejus memoriam exultant adhuc, & Sanctum, Sanctum Apoſtolum, Humilem, ſimplicem, Rectum, Pium Parentem ſuum eum proclamant: & effuſam in ejus encomia orationem plebs pariter & Magnates, Eccleſiaſtici, Parochi, Religioſique viri æque ac mulieres lachrymis ferè præ teneritudine concludunt.

Civitatis Nepomucenſis vir Primus literis excultus Patrem Chanovvsky talem fuiſſe aſſeruit, quales in Faſtis Sanctos canonizatos legimus hoc uno dempto, quòd miracula non feciſſet: miracula enim illa quæ retulimus, pleraque non ita publicè conſtabant in vulgus. Reverendiſſimus

Do-